

Roman Galovič
Psýché ako mytologická divočina

ÚFaR FF UK 2021

vypracoval: Jan A. Kozák

Práce Romana Galoviče je pozoruhodná, pretože používa výzkum/osobní zkušenost s urbánním šamanismem ke konstrukci teze o proměňující se povaze „mystických bytostí“. Práce je sympatická svou reflexivitou a reflektovanou subjektivitou, která umožňuje formaci zřetelného autorského rukopisu. Text je dílem samostatného myšlenkového výkonu, které drží dostatečnou bilanci mezi samostatností a návazností na existující filosofické tradice (Foucault, Gramsci...). Výklad je přitom jasný a názorný, bez zbytečného mávání teoretickým žargonem (i když by autor jistě mohl) – speciální terminologie je použita jenom tam, kde opravdu plní nějakou funkci, ne jako intelektuální paví pera. Na většině textu je naopak jazyk vlídně normální – autor hraje s odkrytými kartami a krok za krokem představuje čtenáři svou tezi.

Reflektivnost přitom není v práci přítomna jen s ohledem na autorův postoj k různým názorům a fenoménům (aktivní používání epoché, antiepoché, cvičné zaujímání postojů pozitivisty a neošamanisty), ale je jádrem práce jako takové – ta totiž kriticky interpretuje naši vlastní kulturu, včetně hegemonického vědeckého světového názoru, v jehož rámci je samotná akademická činnost provozována.

Z pozice oponenta nemám práci jako celku co vytknout, z mojí perspektivy ztělesňuje to, jak by výborná magisterská práce na religionistice měla vypadat. Následující poznámky proto budou jenom dílčí postřehy a občasná kritika (či spíš diskuze) k tomu nebo onomu detailu:

- ❖ faktická nepřesnost – Jungem analyzovaná pohádka (s. 35) není bulharská, ale jedná se o německou pohádku ze sbírky bratří Grimmů
- ❖ je trochu škoda, že je Jung referován jen coby autor teoretického modelu – to má dva aspekty:
  - **zaprvé** Jung totiž sám vlastně bezrozpornou teorii ani model nebudoval, což je zjevné z celku jeho díla – jsou to vždy ad hoc postřehy, kterými se snažil nějak co nejupřímněji vysvětlit konkrétní materiál, kterému se vždy věnuje, ano, občas se vydá cestou výkladu nějakého tématu, ale stejně z toho nikdy neudělá úplně systém; systematické výklady jsou až dílem jungiánů (Jung je sice schválil, ale stejně to není něco vlastního)

jeho myšlení), tenhle „neúplný“ charakter jeho díla není bug ale feature – ukázka toho, že Jung vlastně v něčem fungoval trochu jako šaman-experimentátor, pro nějž významnější byly konkrétní zkušenosti a kazuistiky, než budování nějaké bezrozporné konceptuální stavby, to je podle mě důležitý postřeh doilustrovávající načrtnutou roli Junga jakožto jakéhosi prostředníka mezi světem homogeno-filní pozitivistické hegemonie a světem heterogeno-filních alternativ.

- **zadruhé** Jung jakožto bytostný praktik po sobě zanechal vedle spisů také celou řadu technik, pro nás relevantní je aktivní imaginace. Roman G. v práci tuto techniku zmíní s tím, že bohužel s ní nemá zkušenost a z emické pozice se od ní jeho informant distancoval, ani jedno z toho ale není úplně dobrý důvod pro to se aktivní imaginaci nepověnovat, protože má co do formy velmi blízko k šamanskému cestování, dokonce tvrdím, že její vynechání je prostě chyba, protože do obrázku patří daleko víc než leckteré Jungovy teoretické výklady. Váže se velmi zásadním způsobem k tématu „vize“ vs. „fantazie“.
- ❖ Poznámka k literatuře: úplně nejbliž k jakémusi quasi-koherentnímu výkladu Jungova systému samotným Jungem mají tzv. tavisťocké přednášky (v češtině v Verena Kast, Ingrid Riedel: Vybrané spisy C.G. Junga, Portál 2014), které v literatuře chybí.
- ❖ K diskuzi: „každý může mať inú skúsenosť“ x tři světy jsou ale asi fixní, ne? Otázka po tom, co jsou „pevné“ a co *customizable* prvky neošamanistické kosmologie.
- ❖ Nejlepší část práce, samozřejmě: „ale bez problémov si dokážem predstaviť gigantického krikľavo zeleného pieskomila, ktorý z purpurového chobotu kýcha chumáče cukrovej vaty a v priesvitnom bruchu mu rotuje planéta Saturn“
- ❖ K diskuzi: Problém s hranicí „vize“ a „fantazie“. I do fantazie se nutně promítají „hlubinné“ látky, nic nevytváříme pouze „machinativně“, ani pískomila. Analogie lucidního vs. nelucidního snění? Nelucidní sny bývají často rozdělovány na všednonoční a významné, ale i ve všedních se vyjevuje rukopis duše. Mezi vizí a fantazií je nepochybně plynulý přechod. Channelling.
- ❖ "ale táto entita je vždy konkrétna bytosť, nie univerzálny princíp“ to je samozřejmě trefný postřeh, otázka je nakolik je ten kontrast mezi Jungem a šamany vyhocený spíš jen kvůli odlišným „žánrovým“ požadavkům, koneckonců pointa vědy je vytvářet nějaký „systém“ a Jung sám sebe rozhodně jako vědce chápal, tudíž se věcem snažil dát nějaký systém, jeho osobní zkušenost s postavami jako např. Filémón ukazuje, že ho vnímal jako konkrétní bytost, ale pak začal abstrahovat a konstruovat/odkrývat „archetypální jádro“, kterým byla Mana-osobnost.

- ❖ Jak bys prezentoval svoji tezi členům spolku Sisyfos? Jak čelit námitkám na svévolnost a neověřitelnost a „vymyšlenost“? Jedná se o nepřekročitelnou věroučnou hranici?
- ❖ Odkud se vlastně odvozuje větší „váha“ Gandalfa než Pískomila? Je to jen o tom, že jedno vytanulo spontánně a druhé ne? Uděluje Gandalfovi legitimitu autorita šamana-zasvětitel, která (implicitně) designuje výsledky imaginace za skutečnost?
- ❖ Popisoval někdo z účastníků kromě binárních variant selhání (nic nevidím) a úspěchu také souboj s vlastní fantazií, která by se jim míchala do „opravdové“ imaginace?

STRUKTURA ARGUMENTACE

hodnocení: 7 bodů z 8.

FORMÁLNÍ ÚROVEŇ

hodnocení: 8 bodů z 8.

PRÁCE S PRAMENY

hodnocení: 7 bodů z 8.

VLASTNÍ PŘÍNOS

hodnocení: 8 bodů z 8.

OBECNÝ PŘESAHI PRÁCE

hodnocení: 8 bodů z 8.

celkové hodnocení: $7 + 8 + 7 + 8 + 8 = 38$, tj. **v ý b o r n ě**.

Práce splňuje všechny nároky kladené na diplomovou práci, oponent ji proto doporučuje k obhajobě se známkou **v ý b o r n ě**.

V Praze dne 5. 6. 2021

Jan A. Kozák, PhD.